

1200 נופלים ונרצחים.

גיליון מס. 2794 * כ"ח תשרי תשפ"ד * 13 אוקטובר 2023

כפר הנשיא * עלון פנימי

עורכת: דורית צחור dorittb1963@gmail.com

בית כפר הנשיא מרכין ראש על נפילתו של

הדר קמה ז"ל

בוגר מחזור ט' של המכינה בכפר הנשיא.

הדר האהוב נפל בקרבות על יישובי עוטף עזה.

אנו משתתפים בצער המשפחה.

הדר היה מאומץ ע"י חגית שליטא ויוחאי וולפין

וכך כתב עליו צח שמואלי מנהל הדימודים במכינת כפר הנשיא:

ממבט ראשון היה ברור לכולנו במכינה שמדובר בחניך חכם, מוכשר, אכפתי, ומנהיג, אבל רגע אחד זכור יותר מכולם. בפגישה אחת של הקבוצה שיתף אחד החניכים, שהוא מרגיש חוסר בטחון, שהוא לא יודע מי הם החברים שלו והוא לא יודע אם הוא אהוב. הדר מיד צעק מתוך ליבו "אבל אנחנו כל כך אוהבים אותך!", כשמבט מופתע על פניו. כאב לו לשמוע איך חבר שלו מרגיש לבד ולא אהוב. הדר אף דאג להמשיך ולהבהיר לחבריו את זה לא רק באותה פגישה, אלא בכל שאר השנה שהם אהובים ולא לבד. וזה סיפור אחד מתוך רבים על הדר שלנו. לב כל כך רחב ורגיש, חבר טוב שתמיד מסתכל סביבו וגורם לכולם להרגיש נאהבים וחלק מהקבוצה.

באחת מהפעילויות אי שם בשנת 2018 התבקשו החניכים לכתוב על חבריהם מה מאפיין אותם. הצלחנו למצוא את הפתק שכתבו חברי המחזור על הדר :
 "מנהיג בכל רמ"ח איבריו, השמעת דעה, מוביל יוזמות, אכפתי, מנהיג את החברים ואת הקבוצה לתת מעצמם למען כולם, תמיד תורם ומתנדב, רצינות, עשייה, עמידה מאחורי המטרות והמילים שלו, שיתוף כל הקבוצה בעשייה, חבר של כולם ומתחשב, הדר האדם שצריך לקחת ממנו דוגמא".

לכל אורך המכינה הדר רצה להיות משמעותי למדינה ולחברה שהוא חי בה, הוא הקים פרויקטים חדשניים במכינה שתרמו לקהילה, חלם להיות לוחם ביחידה מיוחדת ולהשפיע כמה שיותר. הוא גם הצליח, היה מהראשונים בשטח ונפל כגיבור כשנלחם למען תושבי העוטף, אזרחי ישראל ומדינת ישראל כפי שכל כך היה לו חשוב.

הדר אהובנו ,
 הלב כואב עצוב ושבור
 נתגעגע.

מתי בארי

1. בקיבוץ בארי נערמות עכשיו, לאחר הטבח שחוללו במקום לוחמי החמאס, מעל למאה גופות. מעבר לעובדה המזוויעה מכדי להכיל של מספר לא נתפס של שכול ואובדן חיים טוטאלי, מרחפת מעל לגופות שאלה שאין לה מענה, איך לעזאזל קיבוץ קובר עכשיו עשרות כה רבות של מתים.

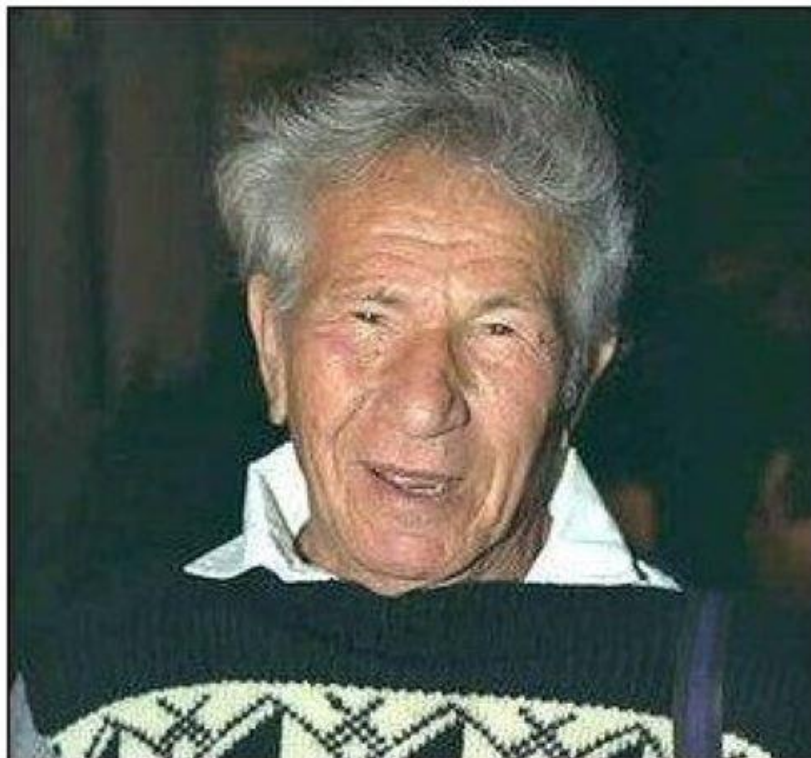
2. בארי הוא מה שנקרא קיבוץ חזק. אני זוכר את הזעזוע שעבר על התנועה הקיבוצית כאשר בית השיטה קברו 11 בנים. ויאיר רוזנבלום הלחין את נתנה תוקף לזכרם וחנוך אלבלק שר. בנתיב העשרה קוברים חמישה עשר. ואיך לכל הרוחות נקבור את מעל מאת מתי בארי. המחשבה הפרקטית הזאת מרסקת לי את הלב לרסיסים. ואני חוזר ומקונן ומיילל איך קוברים מעל למאה מתים. איך.

3. לאחר שעברה סופת החמאס מעל בארי נותר בלתי מנוצח בממ"ד המשורר אנדד אלדן. עוד מעט בן 100. לוחם וסייר פלמ"ח. חבר טוב ומורה דרך. יחד איתו בממ"ד שרדה גם אשתו שרי. ואני בוכה מרה על המתים ובלב שבור אני שמח על כך שנשארו בחיים.

4. עכשיו כשהחושך הקדמון משתרר אני מבקש רק להדליק נר מטפורי ולהניח כאן את השיר קורע הלב הזה של אנדד אלדן. חבר טוב ומשורר נדיר. אחח איזה שיר, איזה משורר...

הנה ירדו ההרים,
אבי, סביב נבטים מדרונות
שהכירוני ואני חפרתני
ליד הכפר שנטעת.
לא מכרה. חפרתני
צל ששט ורוח שחורה
שכסטה, עלינו. ואני ואבי
לבד עם הלילה, וקהר שירד
יפה ענפים; ומים שגדלוננו,
מכסים. על פני תהום
אין עוף. מרחף בשמים
עוף ההרים, הבכי בקולו.
המדרונות שהכירונו
בידים רועדות מכסים עליך
ליד הכפר שנטעת
שרשים רבים קרעתי.

(מספרו של אנדד אלדן 'קשור בשפע שרשים' עמ' 90)

מלחמה שאף פעם לא די לה היא אף פעם לא במקום אחר

מלחמות יוצרות בי מין רפלקס התגוננות
שדוחק לכסות עליהן במלים מחטאות.
כן גם חטא יש שם לא רק חטוי.
מלחמות מחדדות בי הבנות לגבי
הקיום האנושי בכלל והקיום האנושי בפרט
בארץ הקשה והמיסרת הזאת שאנו לכודים בה.

יהודה עמיחי שר פעם
שמלחמה שאף פעם לא די לה
היא עכשוו במקום אחר.
ואיכשהו הבנתי פתאום
שזה בעצם מלחמה שאף פעם לא די לה
שהיא אף פעם לא במקום אחר

ואוי כמה שזה קשה וכואב להבין את זה

הטוב שבגויים הרוג

1. אתמול בערב אמר האיש שבורח משלושה כתבי אישום ומאחריות, שאנחנו ננקום בחמאס. הבוקר סמוטריץ' כבר אמר שצריך לשטח את עזה ושהשבויים הם נזק משני. על בן גביר כבר פסחתי באישור הרופא.
2. הפיד שלי מלא שנאה לחמאס. ורצון לנקום. בלט בבדידות מזהרת אתמול האלוף ישראל זיו, שעלה על מדים והצטרף לכוחות הלוחמים. ומדבריו עלתה הערכה רבה לתכנון ולביצוע של לוחמי החמאס. הוא ממש כמעט רחש להם כבוד.
3. וחשבתי לעצמי ככה בשקט, שהמקום שהאלוף ישראל זיו נמצא בו הוא למעשה המקום שבו נמצא הדרג הצבאי לאחר מלחמת יום כיפור. מקום שמעריך מבחינה צבאית את ההתקפה המשולבת הסורית/מצרית על מדינת ישראל הנפוחה מיוהרת ששת הימים. והמקום הזה היה הבלטה הראשונה שממנה אפשר היה לצעוד להסכם השלום עם מצרים שמחזיק מעמד עד היום.
4. אז היום באתי להגיד ולהזהיר ששנאה ונקמה אינם מקום נכון לפתרון בעיות. ולשם כך אני מעלה שוב דברים שכתבתי מזמן על השנאה והרצון לנקום, משום שאני מרגיש שהדברים נכונים היום כמו ביום שבו הם נכתבו.
5. הקריאה להצלה בשעת מצוקה קיומית קשה ולאחר מכן השמחה על נפילת האויב היא כה אנושית, עד שכאשר היא מתפרצת, היא בוקעת ממעמקים ותהומות בנפש האדם, תהומות שעדיין לא הבשילו להיות לשמחה בזויה לאיד. כאשר המצרים רודפים אחרי בני ישראל החוצים את ים סוף ב"יציאת מצרים" וכמעט משיגים אותם, מצטברת אימה גדולה בעבדים הנמלטים ממכלאות העבדות.
6. האימה הגדולה הזאת מתפרקת בשירה גדולה, לאחר שהמים מכסים את המצרים על מרכבותיהם וסוסיהם המבעיתים. "אֶז יִשִּׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לֵה' וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר אֲשִׁירָה לֵה' כִּי גָאָה גָאָה, סוֹס וָרֶכֶב בְּרָמָה בָּיָם, עֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה לִי לִישׁוּעָה זֶה אֱלֹהֵינוּ... מִרְכַּבַּת פָּרְעָה וְחִילוֹ יָרָה בָּיָם, וּמִבְּחַר שְׁלִשִׁי טָבְעוּ בָיָם סוֹף תְּהַלֵּם יִכְסִּימוּ יִרְדּוּ בַּמְצוֹלֹת כְּמוֹ אֶבֶן..."
7. אפשר ממש לראות איך חז"ל מתייצבים משני צדדיו של ים סוף ודורשים את האירוע המסעיר משתי עמדות הכרחיות לקיום האנושי: מצד אחד מדרש המבטא את הרצון האנושי המיידי לנקמה של החלש בחזק ממנו. "ויקה שש מאות רכב בחור". משל מי היו הבהמות שהיו טוענים המרכבות? אם תאמר משל מצרים היו, והלא כבר נאמר: 'וימת כל מקנה מצרים'. ואם תאמר משל פרעה היו, והלא כבר נאמר: 'הנה יד ה' הויה במקנך אשר בשדה'. ואם תאמר משל ישראל היו, והלא כבר נאמר: 'וגם מקננו ילך עמנו, לא תישאר פרסה'. אלא של מי היו? של הירא את דבר ה' (כלומר מצרים שיראו את השם). נמצינו למדים, המקנה שהניס הירא את דבר ה', הם היו תקלה לישראל. מכאן

היה ר' שמעון אומר: טוב שבגויים הרוג; טוב שבנחשים רצץ את מוחו" (מכילתא פרשת בשלח)

8. מצידו השני של הים הציבו חז"ל את המדרש ממסכת סנהדרין "דאמר רבי שמואל בר נחמן אמר רבי יונתן: מאי דכתיב 'ולא קרב זה אל זה כל הלילה'?" (ספר שמות, פרק י"ד, פסוק כ), באותה שעה בקשו מלאכי השרת לומר שירה לפני הקדוש ברוך הוא. אמר להן הקדוש ברוך הוא: מעשה ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה לפני?"

9. שתי הערות לטובת אלה שעתידים לשפוך את חמתם על הגויים בעזה או בסדר פסח הקרוב: האחת, המקום שממנו דורש רשב"י את המדרש הנורא שלו, הוא מקום שקשה ואולי גם אי אפשר לשפוט אותו. כי כאשר רשב"י אומר "הטוב שבגויים הרוג" מבעד לשפתיים חשוקות, הוא אומר את המשפט כאשר על צווארו מונח מגף של קלגס רומאי. ונכון, אמנם המקום הזה הוא קשה, אבל הוא גם מקום שאסור להישאר לכוד בו לאורך זמן.

10. מי שמתבצר בתוך שנאתו יהפוך במרוצת הזמן להיות מי שהוא שונא. ולכן הציבו חז"ל כתמרור אזהרה על הגדה השנייה של ים סוף את המדרש הקורא לאיזון, זה שמזכיר לשונא שהאויב ההרוג גם הוא מעשה ידי האלוהים, שגם הוא נברא בצלם. וכך אנו ניצלים רגע לפני שאנו נופלים לתוך מלכודת הדבש של השנאה והנקם וטובעים בה בעצמנו.

11. ההערה השנייה קשורה לכך שההקשר (הקונטקסט) קובע תמיד את התוכן (הקונטנט). כאשר השר לביטחון לאומי איתמר בן גביר, שהורשע בשנת 2007 בעבירות של תמיכה בארגון טרור והסתה לגזענות, אומר "הטוב שבגויים הרוג", הוא אומר את אותו המשפט שאמר רשב"י מילה במילה, אך המגף המונח על הצוואר המושפל הוא המגף שלו. ובכך המשפט הופך להיות משפט הפוך למשפט שאמר רשב"י. למרות שהמילים הן אותן מילים.

12. במעשיהם הפוליטיים האלימים בשדה החברתי ישראלי מתבצרים, סמוטריץ' שמכנה עצמו ציוני דתי ואיתמר בן גביר הכהניסט, בתוך שנאתם לאחר האולטימטיבי, ובכך הם יוצאים אל מחוץ לגדר שבנו חז"ל סביב צלם האדם הכללי, ומאבדים את צלם האדם של עצמם. אנא אל תהיו כמוהם.

• בלי נדר...

לפני שבוע הבטחתי שהשבוע אכתוב משהו שמח. לפני שבוע הייתי בטוחה שאפגוש את ילדי ונכדי בבית הכנסת של קהילת "ואהבת" בזכרון יעקב ונחגוג ביחד את שמחת תורה. לפני שבוע ידעתי בביטחון שב"איסרו חג" נצא לטיול מטעם ותיקי הגליל לאילת.

והנה באו הארועים הנוראים של שמחת תורה 2023 וכל מה שידעתי שיקרה, לא קרה, ומה שקרה, אוי אוי אוי, מה שקרה ישאיר בי ובאחרים צלקת כואבת עד אחרון ימינו.

החיים כל כך שבריריים. ההשתנות היא העובדה המוצקה והקבועה היחידה של החיים. מה שהיה אתמול איננו היום, ומה שאנו בטוחים בו, אינו בטוח כלל ועיקר.

יש הרבה ביטויים אצלנו לבטא את החרדה מפני מה שעלול לקרות לכל מה שאנו מתכננים, לכל מה שאנו מאמינים במוצקותו: אפשר לאמר "בעזרת השם" או "אם ירצה השם", או PLEASE GOD או "בלי נדר". ואני מתכוננת לכתוב על דא ועל הא גם בשבוע הבא, בלי נדר, טפו טפו טפו.

• שיר ערש

בימי המאורעות בשנים תרפ"ח תרפ"ט היה נפוץ שיר הערש שכתב עמנואל הרוסי והלחין שלום צ'ריטונוב.

שָׁכַב בְּנִי, שָׁכַב בְּמִנוּחָה,
אל נָא תִבְכֶּה מָרָה.
עַל יָדְךָ יוֹשֶׁבֶת אִמִּי,
שׁוֹמֶרֶת מְכָל רֵעַ.
לִילָה, לִילָה, לִילָה קָרָה,
שׁוֹעֵל חוֹרֵק לוֹ שָׁן.
סוֹבֵב, סוֹבֵב עַל הַמִּשְׁמֶר,
אַבָּא אֵינוֹ יָשָׁן.

מִלֵּל בְּחוּץ הַתֵּן
וְנוֹשֶׁבֶת רוּחַ שָׁם...
אֶךְ אַתָּה, בְּנִי הַקָּטָן,
נוֹמָה שָׁכַב וַיִּשָּׁן.
בִּיּוֹם עֶבֶד, בְּלִילָה יִשְׁמֶר,
שָׁם בַּגֶּרֶן יִשְׁמֶר הָאֵב.
הִנֵּה תִגְדֹּל, תִּהְיֶה גִבּוֹר,
תִּצָּאוּ לִשְׁמִירָה אֶז יַחְדָּיו.

לִילָה, לִילָה, לִילָה צֶל
יְעוֹף מֶהֱרָ מְאוֹד.
אֲסוּר, אֲסוּר לְהַתְעַצֵּל.
מִחַר צָרִיךְ לַעֲבֹד.
שָׁכַב בְּנִי, שָׁכַב, אל תִירָא,
כָּל הַמוֹשָׁב עֵר.
אִמָּא גַם כֵּן בְּשִׁמְיָרָה,
תִּגֵּן עַל בְּנָה אֲבִנָּה.

מִחַר יֵצֵא אֲבָא לַחֲרָשׁ,
בְּתֵלֶם, בְּתֵלֶם יֵלֵךְ הָאֵב.
הִנֵּה תִגְדֹּל, תִּרְיֶם הָרֹאשׁ,
תִּצָּאוּ לַשָּׂדֶה אֶז יַחְדָּיו.
בּוֹעֶרֶת הַגֶּרֶן בְּתֵל יוֹסֵף,
וְגַם מִבֵּית אֶלְפָּא עוֹלָה עֵשֶׂן...
אֶךְ אַתָּה לְבָכוֹת אל תוֹסֵף,
נוֹמָה, שָׁכַב וַיִּשָּׁן.

הִנֵּה תִצְמַח, הִנֵּה תִגְדֹּל
בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל,
לְקִרְאֵת הַגִּיל, לְקִרְאֵת עָמֶל,
כְּמוֹ אֲבָא תִהְיֶה פּוֹעֵל.
לִילָה, לִילָה, לִילָה אִשׁ
תֹּאכַל חֲצִיר וְקֶשׂ,
אֲסוּר, אֲסוּר לְהִתְיַאֵשׁ
מִחַר נִתְחִיל מִחֲדָשׁ.

אֶז תִּזְרַע בְּדִמְעָה
וְתִקְצֹר בְּרִנָּה-
אֶךְ כָּעֵת לְאִמָּא שְׁמַע:
נוֹמָה, נוֹמָה נָא.
מִחַר צָרִיךְ לִירוֹת הַמָּסָד,
בֵּית לִבְנוֹ יִבְנֶה הָאֵב.
הִנֵּה תִגְדֹּל, תִּרְיֶם הַיָּד,
תִּצָּאוּ לְבִנְיָן אֶז יַחְדָּיו

אמא בעמק יזרעאל ובכל ארץ ישראל מרדימה את בנה בשיר ציוני מעורר חלחלה: בוערת הגורן בתל יוסף... אבל אסור להתיימשך מחר נתחיל מחדש (אחרי שנאכל חציר וקש). השיר הזה עוד מעט בן 100 שנה.

בשנת 1956 הוקלט לראשונה "שיר ערש נגבי". היא נכתב על ידי עלי מוהר, הולחן על ידי משה וילנסקי והושר בפי שושנה דמארי. השיר הזה קצת יותר מרוכך מהשיר הקודם, אבל גם הוא מבטא את הרוח החלוצית והציונית של התקופה. אמא שרה לבנה על אבא אשר חורש שדותינו, וכשהבן שואל למה כשהוא חורש בשדות המשק, הוא זקוק לאקדח וסטן? אמא לא מפרטת את הסכנות, רק אומרת לו: אין חריש עמוק בלי נשק.... ככה זה, זאת עובדת חיים: אין חריש עמוק בלי נשק.

למרות שהשיר מנסה להיות מרוכך ומתאים יותר לילדים רכים, עדיין מצויים בו התנים שחורצים שן, ומצוי בו האופל. גם התנים וגם האופל הם מטפורות לאויב שמעבר לגבול. והאם הקיבוצניקית של שנות החמישים מעודדת את בנה: "חשכה לא תפחידנו".

השיר נכתב על שדות הנגב המערבי, ורק מאוחר יותר נקרא האזור "עוטף עזה", והציניקנים אומרים "חוטף עזה".

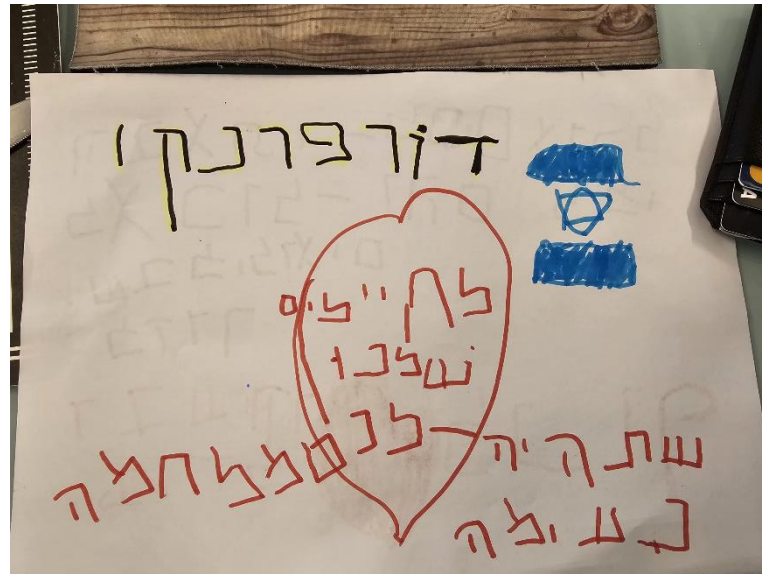
הבן ששמע את השיר הוא היום בן 70 לפחות, ואני מנסה לראות אותו בדמיוני בקיבוץ בארי או נחל עוז בשמחת תורה שנת ה'תשפ"ד, והלב קרוע.

רוח, רוח על ביתנו וְכֹכֵב אוֹרֵנוּ צוֹפֵן אבֶּא שֵׁם חוֹרֵשׁ שְׂדוֹתֵינוּ; נוֹמָה, נוֹמָה, בֶּן.	הֵן יַחֲרֹשׁ בְּשָׂדוֹת הַמֶּשֶׁק לָמָּה לוֹ אֶקְדַּח וְסֵטֶן? אֵין חֲרִישׁ עֵמֶק בְּלִי נֶשֶׁק! נוֹמָה, בֶּן, נוֹמָה, בֶּן.
לָמָּה זֶה יַחֲרֹשׁ בְּלִילָה וְאוֹתִי לֹא יִישֵׁן? אֶדְמַתְנוּ בְּנִי, אֵין פְּנָאִי לָהּ נוֹמָה, בֶּן, נוֹמָה, בֶּן.	אֶפֶל, אֶפֶל בְּשָׂדוֹתֵינוּ וְהֵנָּה – אוֹרֵנוּ קֵטָן. חֲשֵׁכָה לֹא תִפְחִידֵנוּ— נוֹמָה, נוֹמָה, בֶּן.
יֵשׁ דְּבַר אוֹרֵב בְּאַלֶּם וְתַנִּים חוֹרְצִים שׁוֹבֵי שָׁן. אבֶּא אִי מוֹתֵחַ תִּלָּם? נוֹמָה, נוֹמָה, בֶּן.	מֶה הַקּוֹל אֲנִי שׁוֹמֵעַ וְטֶרְטוֹר מִפְּחִיד, סוֹאֵן? זֶה הַטֶּרְקֵטוֹר נִיר גּוֹמֵעַ נוֹמָה, בֶּן, נוֹמָה, בֶּן.

חשבתי על השירים האלה בלילות האחרונים. שכבתי במיטה והקשבתי להמיית המטוסים של חיל האוויר בשמים. רעש המנועים שלהם היה שיר הערש הנעים ביותר שיכולתי לשמוע בשעה שאני צוללת לשינה עמוקה.

תמר וולפין

ציור שצויר ע"י דור בן ה-6 וחצי – בנה של חדוה פרנקו (וולפין)

אנו משתתפים בצערו של טל אשחר
עם פטירתה של אמו

נורית שוורץ ז"ל
לאחר מאבק במחלה

לטל ומיכל, ניר וגיל
ולכל המשפחה המורחבת
מחבקים ומשתתפים.
שלא תדעו עוד צער.

הדרשה השבועית מאלישע וולפין

חברים יקרים,

"בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. וְהָאָרֶץ הָיְתָה תֵהוֹ וְבָהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל-פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל-פְּנֵי הַמַּיִם. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי אוֹר וַיְהי-אֹר!" (בראשית א', א-ג).

ככה נפתחת פרשת השבוע, פרשת בראשית.

ברמת הפשט, בשבת בבוקר, בשמחת תורה, חווינו על בשרנו כיצד הארץ הפכה ברגע אחד לתוהו ובוהו. בבת אחת חושך גדול ירד אל העולם. ומאז, תהום אינסופית של צער וכאב נפערה בלב.

ברמה עמוקה יותר, ברמה שאולי איננו בשלים לה עדיין, הזוועה שהתרחשה כאן השבוע היא תחילתו של משהו חדש.

אבל לפני שנגיע לתקווה ולהתחלה החדשה, נישאר עוד קצת עם ההווה: מה שעיינו ראו השבוע, היה הרוע בהתגלמותו. ראינו אנשים שהמוות הוא הכוח המניע בחייהם. צעירים, שהשאירו מאחור אמא ואבא, אישה וילדים, ויצאו במטרה מוצהרת, להיות "שהידים" - להותיר את נשותיהם אלמנות, את ילדיהם יתומים ואת הוריהם שכולים. המעשה אליו יצאו לא היה משימת התאבדות. המשימה הייתה לרצוח חפים מפשע (ורצוי כמה שיותר) ואז למות.

מה שחווינו השבוע לא היה פיגוע. זה היה פוגרום. דומה לפוגרומים של מסעות הצלב, גזירות ת"ח ות"ט (9-1648), הפוגרומים המאוחרים יותר במזרח אירופה, סוריה ועיראק, והטבח שעשו ערביי חברון בשכניהם היהודים בשנת תרפ"ט (1929).

שיהיה ברור: מי שחפץ-חיים לא יוצא לרצוח. אוי לה לדת (כל דת) שזו דרכה.

אז... תקווה? איך אפשר לדבר על תקווה אחרי שבוע כזה? איך אפשר לכתוב על התחלות חדשות כשבכל מהדורת חדשות מספר הנרצחים קופץ בעוד 100, שבוע שבו כל כך הרבה חטופים - נשים, גברים, ילדים, תינוקות, זקנים וזקנות - עדיין מוחזקים בידיהם של אותם חפצי-מוות.

לכן השבוע, לא נדבר על הנושא האהוב עלינו, האור הבראשיתי, שנברא ביום הראשון, שלושה ימים לפני שנבראו השמש והכוכבים. **השבוע נדבר על החושך.**

כי החושך, על פי התורה, קדם לאור.

נתחיל בשאלה, מהו אותו חושך בראשיתי? והאם זהו החושך שממנו טעמנו השבוע?

אם האור הבראשיתי (שעליו לא נדבר) הוא מסתורין גדול, אזי החושך, שקדם לו, על אחת כמה וכמה.

למה מסתורין? כי כשם שהאור הבראשיתי איננו אור השמש, כך החושך שקדם לו איננו הלילה.

אין פרשנות אחת, כמובן, כי כמו החיים, התורה מזמנת אינסוף פרשנויות, בבחינת "ספר לי את הפרשנות שלך ואספר לך מי אתה"...

ובכן, אני מבין את החושך הקדמון כריק מוחלט. האין, הכלום, the absolute נאדה.

והריק הזה, הכלום המוחלט הזה, הוא האימה הגדולה ביותר של כולנו, כי כמוהו כמוות. אנחנו מפחדים למות, כי אנחנו בטוחים שבמותנו נהפוך מהאדם שאנחנו ל... לא כלום. שפשוט נעלם. שנישאב אל תוך חור שחור, ולא יישאר מאיתנו כל זכר.

כולנו חוונו את אימת הריק הזה השבוע. עם כל מהדורת חדשות הייאוש חלחל עמוק יותר אל הלב ואל הגוף. כבדות, אפתיה, רפיון ובלבול התפשטו באיברים. ממש הרגשנו (ואולי עדיין מרגישים) את הקצוות החיצוניים של החור השחור הזה, שיונק מאיתנו את אנרגיית החיים ומאיים לבלוע אותנו אל תוכו.

מהחושך הזה, מהחור השחור הזה, אנחנו רוצים רק לברוח, והכי רחוק שאפשר (על ידי עשיית יתר, אכילה, שינה, או סתם הדחקה טובה). במפגשים שלנו בקהילת ואהבת השבוע חלק מהאנשים סיפרו איך הם מצאו את עצמם מנקים באובססיביות, מבשלים ואופים, גם כשאין למי, ומתנדבים בטירוף, רק כדי לברוח, כדי לא להרגיש את הריק, כדי לא להישאב אל החור השחור.

אבל הנה, הפרשה השבוע מציעה לנו חידוש גדול: דווקא מתוך החשיכה הזאת, דווקא מתוך החור השחור, נברא העולם.

אני לא רוצה להלל ולשבח את החושך. גם אני, כמו כל אדם, מוצא את עצמי בורח ממנו כל עוד נפשי בי. ובכל זאת, אני מזכיר לעצמי: אכן, מתוך החושך הגדול עוד ייברא משהו חדש.

רק נקפוץ לרגע לפסוק הבא כדי להיווכח: **"וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהי אוֹר וַיְהי־אוֹר"**. רואים? הנה, מתוך החשיכה מתחיל סיפור בריאה חדש.

אבל שוב אני מקדים את המאוחר... (אתם רואים כמה קשה לשאת את החשיכה?)

נשוב אל הפסוק על החושך, כי חציו השני של אותו פסוק אומר משהו מאוד חשוב, **"רוח אלהים מרחפת על-פני המים"**.

אז יש לנו תוהו ובוהו (כאוס), יש חושך ויש תהום. אבל כעת יש גם מים ויש רוח אלהים שמרחפת על-פני כל זה...

כשמחפשים סימני חיים מחוץ לכדור הארץ מחפשים קודם כל סימנים של מים, כי בלי מים אין חיים. גם התינוק חייב את מי השפיר שברחם אמו כדי להתפתח.

אבל זה לא מספיק! עדיין חסר מרכיב חשוב. חסרה הרוח שתחבר בין כל החלקים ותפיח בהם נשמת חיים. ולכן, מעל למים, ומעל לתהום ולחושך, מרחפת רוח, רוח אלהים.

רוח אלהים היא רוח החיים, רוח הבריאה, רוח היצירה, רוח הפוטנציאל. היא אולי המסתורין הגדול ביותר, יותר מהחושך ויותר מהאור. היא זו שמצרפת חלקיק לחלקיק, ממגנטת אלקטרון לפרוטון, נותנת צורה לחומרי הגלם, ומפיחה בכל זה את נשמת החיים.

בימים אלה החושך עדיין סמיך ונורא. התהום נראית לנו אינסופית. המים הם בעיקר ים של דמעות. אבל מעל לכל זה מרחפת רוח החיים.

בודאי שמתם לב שהתוהו ובוהו כבר מתחיל להתפזר מעט. לא, עוד לא הכל ידוע (ממש לא), אבל כבר מתחילים להישמע הסיפורים מהתופת. אלו סיפורי גבורה שלא ייאמנו, של אמהות ואבות שגוננו על ילדיהם, של סבים וסבתות שחרפו את נפשם, של חיילים שזינקו אל התופת, של אנשי מגן דוד אדום - "חובשים רופאים, שבנפשם ומאודם החזירו רוח וחיים, השיבו דם".

כן, כן! בתוך הסיפורים הללו מתגלית רוח האלהים שמרחפת על-פני המים.

גם מי שאזר אומץ "פשוט" לזחול בכוחות אחרונים אל המכונית, להתניע, ללחוץ על הדוושה ולברוח - גם זו גבורה! גם זו רוח אלהים!

וכשרואים את עם ישראל, שרק לפני פחות משבוע, נאסף בהמוניו בכיכרות ובצמתים כדי למחות ולהפגין, וכעת הוא מתגייס במלוא עוצמתו ועוזו - מי למילואים, מי לגיוס כסף או מוצרי טואלטיקה, ומי לתרום מדמו - מה זה אם לא **"רוח אלהים מרחפת על פני המים"**?

כשישראלים, שנופשים או גרים בחו"ל, מחפשים בנרות מקום על כל טיסה אפשרית, ומשלמים ממיטב כספם כדי למהר ולשוב ארצה ולהתגייס, מה זה אם לא **"רוח אלהים מרחפת על פני המים"**?

כנגד המחבלים, שקידשו את המוות והשיבו לכמה שעות נוראיות את הבריאה אל החושך, ופערו תהום של ייאוש במזרח התיכון, ניצב עם, החפץ חיים, שבקרבו מנשבת רוח האלוהים - רוח החיים, רוח הבריאה, רוח היצירה והפוטנציאל האינסופי.

כן, כרגע עדיין חשוך. השחר עוד לא הפציע. רבים איבדו בני או בנות זוג, הורים שכלו ילדים, וילדים איבדו הורים. לרבים אין בית לחזור אליו. והכי נורא, כמאתיים מאחינו ואחיותינו - יהודים ושאינם יהודים - נמצאים במעמקי החשיכה, בשבי החמאס.

אבל מכיון ש"רוח אלוהים מרחפת על פני המים", מובטח שגם הפסוק הבא בוא יבוא. אף על פי שיתמהמה. הוא כבר כתוב, רק שכרגע עדיין קשה לשמוע אותו:

"ויאמר אלוהים יהי אור, ויהי אור".

שבת שלום,

אלישע

מזל טוב ושפע ברכות
לקרול ופול בילגורי
עם הולדת
הנכדה החדשה
בת לארז והלה
אחות ליותרם

אנו מאחלים לכם שפע של אושר, שמחה בריאות ונחת.

ממשפחת כפר הנשיא

מגוייסים לצה"ל בימים אלה:

בני משק מגוייסים למילואים שלא גרים

בקיבוץ:

דין קורן
ניתאי קורן
תום קורן
גליל רוזנקרנץ
יואב האריס-בן נתן
ניב מעין

מגוייסים למילואים:

ינון קרקו
הדס ויסבקר
יוחאי ג'קסון
גידי בר דוד
ליאור טיקוצ'ינסקי
שאל וולפסון
יהודה יזרעאלי
גולן רוזנקרנץ
שחק מלינה
אריק אילייב
יבין בן רשף
טל הלפר
רותם הלפר
אהוד מנספלד
טל אשר
עידו גרשמן
חיים בסו
דקל בסו
שי אזולאי
שלומי מור

חיילים בקבע:

איתן ויסבקר
יערה ויסבקר
רז קורן

משרתים בסדיר:

נמרוד סולומון
מירון מתתיהו
מיכאל יצחקי
יהב דבולט
הודיה דבולט
ניב בולדווין
לי טנא
שוהם מזרחי

מיה ווטרמן
שחר שמואל
לוטם שמואל
עתליה יצחקי

חיילים ומילואימניקים יקרים,

אנא תשמרו על עצמכם, ותחזרו הביתה בריאים ושלמים.

כולנו פה מחזיקים אצבעות לכם ולכל צבא ישראל,
מחזקים ומחבקים אתכם מרחוק.

13.10 עירית ינטיס

ארז מירב

אביבית סבאן

לוהיה פרלסון

עידו לניאדו

14.10 פלג ברגר

15.10 רענן טנא

16.10 איתמר לוי

יותם לוי

17.10 אבנר מרום

ליבי דוידסקו

נווה שמואלי

18.10 עדי בוסקילה

לי טנא

אביגיל זקן

גבריאל זקן

19.10 אסנת ארצי

גלית שמואל

איך להתמודד עם חרדה?

עדי שביב

1. **לקבל את המצב ולא להילחם בו:** בכל מצב בו יש איום כלשהו – לא ניתן לברוח ממנו כל כך מהר ואז עולה תחושה קשה של חוסר אונים. נסו לקבל את המצב כעובדה. זה ישתנה בקרוב, אבל כרגע זה מה שזה. המלחמה בזה רק מחמירה את המצב...
 2. **לנשום עמוק מספר פעמים:** לנפח טוב טוב את בית החזה והבטן, להכניס כמה שיותר חמצן ולשחרר. כמה פעמים. במצבי לחץ הנשימה שלנו נהיית שטוחה וחשוב להכניס הרבה חמצן למוח כדי שיירגע. מומלץ גם לשתות כוס מים.
 3. **להתמקד במשהו בסביבה המיידית:** למשל תמונה, קולות רקע, חפץ. לתאר אותו בהרבה מילים (לפחות דקה) ולהתמקד אך ורק בו. זה מעביר את תשומת הלב של המוח לאובייקט ומשחרר קצת מהלחץ.
 4. **לבחור את המחשבות שרצות לכם בראש ולהתמקד בכאלה שעושות לכם טוב.**
 5. **המוח שלנו אוהב הגיון. אז תכינו תוכנית מגירה.** למשל: במקרה של טילים, תדעו תמיד מראש איפה נמצא המרחב המוגן בכל מקום בו תהיו. מוח מתוכנן הוא מוח רגוע יותר.
- ותזכרו לנשום**

